

Візит федерального канцлера ФРН до Індії

Олена Борділовська, відділ зовнішньої політики

Федеральний канцлер Німеччини О. Шольц 25–26 лютого відвідав Республіку Індію з офіційним візитом, під час якого, крім двосторонніх відносин, обговорювалися позиція Індії щодо війни в Україні, а також подальша трансформація інститутів глобального управління, стосовно якої інтереси двох держав подібні.

Висновки

1. Візит канцлера ФРН О. Шольца відбувся одразу після голосування в ГА ООН Резолюції «Принципи Статуту Організації Об'єднаних Націй, які лежать в основі досягнень всеохоплюючого, справедливого і сталого миру в Україні», що відбулося напередодні першої річниці повномасштабного збройного вторгнення РФ в Україну. Союзники нашої держави зайняли чітку позицію щодо подальшої підтримки української *Формули миру* та докладають конкретних зусиль до її просування, також і в державах Глобального Півдня.

2. Республіка Індія (РІ) продовжує офіційно дотримуватися *нейтральної позиції* щодо російсько-української війни, проте їй дедалі складніше пояснювати своїм стратегічним партнерам мотивування цієї нейтральності. Західні держави не вимагають припинення економічної співпраці РІ з РФ, зокрема й закупівлі нафтопродуктів, натомість наполягають на чіткій позиції щодо характеру агресивних дій Росії. Саме з таким меседжем прибув до Індії О. Шольц.

3. *Головування Індії в G20 буде вкрай складним.* Це продемонструвала перша важлива зустріч у рамках організації міністрів фінансів і голів центробанків у м. Бенгалорі, що завершилася в день прибуття канцлера Німеччини. Небажання РІ обговорювати подальші санкції проти Росії натикнулось на серйозний спротив західних союзників. Своєю чергою, включення у фінальні документи саміту заяв проти агресії Росії не було реалізовано через незгоду РФ і КНР.

4. Окремим важливим питанням під час зустрічі О. Шольца з Н. Моді стала перспектива *подальшої трансформації інститутів глобального управління*, зокрема Ради Безпеки ООН. Обидві країни є кандидатами на постійне членство в РБ ООН і мають спільні погляди щодо необхідності її розширення. Можна

припустити, що конкретною темою обговорення була невідповідність Росії вимогам стосовно високої ролі постійного члена РБ ООН.

Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц прибув 25 лютого 2023 р. до Республіки Індія з офіційним дводенним візитом, який відбувся на запрошення прем'єр-міністра Індії Нарендри Моді. Політики тривалий час підтримують дружні стосунки, неодноразово зустрічалися на полях багатосторонніх форумів, членами яких є ФРН та Індія, проте це був перший візит О. Шольца до Індії в якості канцлера. Востаннє політики зустрічалися на саміті G7 у червні минулого року – тоді О. Шольц запросив індійського лідера як гостя. Відтоді простежується чітка тенденція у зовнішній політиці ФРН щодо диверсифікації зав'язків з країнами Азії, зокрема і через побоювання, що Китай може посилити свою підтримку Росії.

Метою візиту О. Шольца передусім була **активізація двосторонніх зв'язків у торговельно-економічній галузі**. Діапазон співпраці є досить широким та охоплює низку галузей: від військово-технічної¹ до «зеленої» економіки, фармацевтики, цифрової економіки та високих технологій. Разом із канцлером ФРН в Делі прибула велика бізнес-делегація, керівники великих німецьких компаній, зокрема *Siemens*, брали участь у зустрічі О. Шольца з Н. Моді. Напередодні візиту уряд ФРН оголосив про спрощення візового режиму для фахівців з Індії в галузі інформаційних технологій. Після переговорів у Делі канцлер ФРН відвідав м. Бангалор – столицю «індійської Силіконової долини», де вже працюють представництва низки німецьких фірм із розробки програмного забезпечення.

З огляду на особливу роль Індії як країни, що впродовж 2023 р. головує в G20, під час візиту канцлера ФРН обговорювалося широке коло питань міжнародного порядку денного. **На спільному брифінгу після зустрічі з індійським лідером О. Шольц наголосив, що Індія як країна, яка головує в «двадцятці», має нарешті дати чітке визначення [війні Росії проти України](#)**. Це необхідно зробити, зважаючи на неприпустимість прецеденту зміни міжнародно визнаних кордонів через застосування сили та створення небезпечного інциденту. Також він наголосив, що війна вже стала великою катастрофою з огляду на її наслідки для всього світу.

Прем'єр-міністр Індії [Н. Моді](#) після зустрічі з канцлером ФРН, своєю чергою, заявив, що від початку подій в Україні Індія наполягала на поверненні до шляху дипломатії, також РІ готова сприяти будь-якому мирному процесові, при цьому він не уточнював деталей. Як повідомив індійський лідер, за результатами перемовин **сторони погодилися, що для кращого відображення глобальних реалій необхідно провести реформу багатосторонніх інституцій**. Про це свідчить спільна

¹ Німеччина активно шукає нові ринки збуту продукції ОПК через різке ускладнення відносин із Росією та непросту ситуацію навколо Китаю, зокрема намагається укласти контракт на постачання до Індії своїх підводних човнів.

активна робота з реформування Ради Безпеки ООН у рамках групи *G4* (Бразилія, Індія, Німеччина, Японія – претенденти на постійне членство в РБ ООН).

У день прибуття О. Шольца в Індію закінчив свою роботу важливий саміт *G20* під головуванням Індії – в м. Бангалорі відбулася зустріч міністрів фінансів та голів центробанків країн-учасниць. На пресконференції міністр інформації Індії Анураг Тхакур вкотре повторив індійську зовнішньополітичну мантру: «Сьогоднішня доба – не час для війни. Демократія, діалог і дипломатія – ось шлях уперед». Проте з початку роботи саміту Індія намагалася уникнути обговорення важливих питань щодо подальших санкцій проти Росії.

Одночасно західні країни заявили, що не підтримують жодного документа, який не містить засудження дій РФ. Саме через відсутність консенсусу спільного комюніке за результатами саміту не було ухвалено. Міністри фінансів більшості країн – учасників саміту *G20* рішуче засудили Росію за війну проти України. Вони підкреслили, що ця війна спричиняє величезні людські страждання й посилює виклики світовій економіці. Проте Росія та Китай відмовилися підписати спільну заяву через те, що не хочуть, аби платформа *G20* використовувалася для обговорення політичних питань. Міністр фінансів Німеччини Крістіан Лінднер зазначив, що відмова Китаю приєднатися до декларації «викликає жаль». Міністр фінансів Японії Сунічі Сузукі зауважив, що у форматі *G20* стає дедалі складніше вести конструктивну дискусію через різне розуміння нападу Росії на Україну. Зрештою Індія оприлюднила підсумковий документ, у якому визнала розбіжності під час переговорів. Так фактично був повторений прецедент саміту «двадцятки» на Балі минулого року.

Отже, важливу зустріч у форматі *G20*, що вперше проходила під головуванням РІ, оцінюють по-різному. Зокрема, в Індії її вважають продуктивною, такою, що сприяла опрацюванню питань щодо покращення фінансової та економічної ситуації у світі. На Заході цю зустріч назвали провальною через неспроможність ухвалення спільного комюніке. Чергова важлива зустріч *G20* (саміт міністрів закордонних справ) відбудеться 1–2 березня цього року. Можна прогнозувати досить складні переговори, адже міністерка фінансів США вже заявила, що «абсолютно необхідно», аби будь-яка заява «двадцятки» містила засудження дій Росії, котрі суперечать позиції частини учасників формату.

Візит О. Шольца до РІ, що збігся з останнім днем роботи саміту *G20*, був важливою подією не лише для розвитку німецько-індійських двосторонніх відносин, а й для обговорення подальшої трансформації міжнародних інституцій, зокрема реформи Ради Безпеки ООН. Для України важливими є зусилля її партнерів щодо консолідації світової спільноти, включно й переконання держав Глобального Півдня в тому, наскільки важливо змінити свої оцінки фактів збройної агресії Росії.